

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenc, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka **15** grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Slovenska prosvetna zveza.

Narodu in domačiji zvesti rojaki!

Novo prosvetno sezono otvarjamo s slovensko pesmijo. V nedeljo 19. septembra nastopi ob 3. uri popoldne na vrtu Milonikove gostilne v Škofičah 100 pevcev in 50 tamburašev društev med Dravo in jezerom v skupnem in posameznem zboru. Spored obsega domače in umetne pesmi.

Vabi Vas naša lepa melodija! Pridite 19. t. m. od blizu in daleč v Škofiče!

Odbor.

(V slučaju slabega vremena se vrši koncert naslednjo nedeljo.)

Krščanska narodnost.

„Katoličanstvo ni sila, v kateri izginja narodna kultura in jo nadomesti nejasna, internacionalna miselnost. Mi klonimo glave pred velikim, mednarodnim pomenom naše skupne religije, ob kateri se izklesje posebnost vsakega naroda in ki ne zahteva od nikogar, naj se odpove svoji narodni zavesti. Ob religiji raste spoznanje, da noben narod in nobena dežela ni osamljena na svetu, marveč se lahko sporazume in poveže z narodom-sosedom in deželo-sosedom in tako prispeva k dograditvi klasičnega človečanstva.“ (Kancler Schuschnigg na katoliškem bojvniškem kongresu na Dunaju.)

Zmedeni pojmi so značilnost naše dobe. Lahkoverno se svet igra z besedami „krščanstvo“, „narodnost“ in le prerad jih uporablja v potvorjenem, nepravem pomenu. Govori o pozitivnem krščanstvu, a meni novodobno poganstvo, navdušuje se za narodno ljubezen in zvestobo, a misli na skrajni nacionalizem in imperializem. Debelo črto potegujejo med krščanstvom in narodnostjo, češ da gre pri tem za dva, povsem nezavisna, nepovezana svetova. Krščanstvu predpisujejo skrb za onostranost, narodnosti osvajajo pravico do tostranosti. In ker je svet postal že docela tostranski ter mu je skrb za usodo po zemskem življenju že neznana, podrejuje vero narodnosti, Cerkev državi.

Krščanstvo je ideja ljubezni. Najprej ljubezni do Stvarnika vsega življenja, v drugo ljubezni do bližnjega. Iz vere in njenih načel raste poedinec v osebnost, po ljubezni se povezuje in izpopolnjuje ob drugih osebnostih. Ljubezen in pravica ga dvigneta do značajnosti. Kar je značaj za poedinca, je narodni značaj za ljudstvo. Posebnost, svojina, samobitnost, po čemer se en narod razlikuje od drugega, to bi bila druga imena za narodni značaj. Tudi narodnost bogati in se polni iz vere, cveti in zori iz ljubezni in pravice. O tem prepriča na prvi pogled narodno bogastvo navad in običajev, pregovorov, pravljič in pesmi, ki ima svoje korenine v religioznosti preprostega ljudstva. Še bolj prepriča o tem pogled na vrhove narodne kulture in umetnosti, ki dosejajo svoje najlepše uspehe v nadzemskem svetu duše in duha. Zato se nam zdi ob jasnem razločevanju vere in narodnosti kot dveh različnih vrednot vsako podrejevanje Cerkev državi ali nadrejevanje narodnosti veri odvratno in brezuspešno.

V tuzemskem življenju je ljubezen do bližnjega, ki vidno izpričuje poedinčev krščanstvo. Poštenje, nesebičnost, hvaležnost, usmiljenje, dobrotljivost in kar je že ono, ki napravi človeka osebno močnega, značajnega tudi v očeh drugih, vse to so samo sadovi ljubezni do bližnjega, so posledice

odpovedi lastnemu udobju in ugodju. Svet sodi krščanstvo poedinega človeka po njegovi ljubezni do brata, do bližnjega. Šele na drugem mestu ceni poedinčevu resnicoljubnost, molčečnost in kar je še vrlin do samega sebe.

Sila radodaren je svet z besedo „krščanski narod“. Prerad se pusti zapeljati po zgodovini, po veličastnih božjih hramih, po zvenceh besedah. A še neprimerno bolj kot pri poedincu je treba pri narodu krščanstvo ocenjevati po odnosih do narodov-sosedov. V sodobnem času bohotijo med narodi medsebojna mržnja, nepoštenje, sebičnost, nehvaležnost in brutalnost. Kar imenujemo mednarodno politiko, je le prepogosto zahrbtnost, nasilje, zvičajnost, brezobzirnost. Redko se govori o narodu-bratu, zelo redka mednarodna vrlina je plemenitost med narodi, nedosežen pojem je medsebojno umevanje narodov. O ljubezni med narodi sploh ni nikjer sledi.

Z našimi ugotovitvami nočemo predaleč. V dobi, ko se narodi komaj šele porajajo v občestvo narodne družine in ko na obrobju razvoja cvečita nacionalizem in imperializem, bi bilo razglabljanje o krščanski narodnosti lahko brezplodna sanjarija. Bili pa bi nerealni, če ne bi hoteli videti onega bolezenskega bacila, ki danes razjeda in upropašča družino človeštva. Dobri sinovi svojega naroda bomo, če bomo v bodoče v še podvojeni meri skrbeli za to, da bo naše dobro ljudstvo še bolj ko doslej polnilo krščansko življenje, to je življenje brez zlobe in nasilja, brez zvičajnosti in pretkarnosti napram narodom-sosedom, življenje ljubezni in pravičnosti napram vsem, ki križajo danes in jutri njegovo življensko pot.

Sovjetska Rusija v ofenzivi.

V zadnjem času je opažati, da se sovjetska Rusija vmešava v spore bodisi evropskega ali mednarodnega značaja na način, ki bi v svetu lahko izzval dalekosežne zapletljaje. V tej zvezi sta izza zadnjega tedna značilna dva dogodka.

Anglija in Francija sta sklicali ob Ženevskem jezeru konferenco sredozemskih držav z namenom, da onemogočita „morsko razbojništvo“, t. j. uničevanje ladij po neznanih napadalcih. H konferenci sta vabili tudi Rusijo, Italijo in Nemčijo. Še pred sestankom pa je Rusija ostro obdžila Italijo morskega razbojništva, nakar je Italija in z njo Nemčija odpovedala sodelovanje na konferenci. Brez njiju so sklenili, da bodo francoske in angleške ladje vršile kontrolo na Sredozemskem morju, Rusija pa je dodala, da bo svoje interese ščitila sama s svojimi sredstvi.

Ogromni ruski kolos meji na Kitajsko in Tiho morje. V spor med Kitajsko in Japonsko se vmešuje tudi Rusija, katere ladje so zaplenile že večje število japonskih ribiških ladij. Še bolj pa se Japonci bojijo sovjetske pomoči na kopnem in napada sovjetskih letal na Tokio, japonsko glavno mesto. Doslej so v Moskvi odklonili že drugo japonsko protestno noto, zbog česa so Japonci sila vznemirjeni.

Nam se zdi, da je svetovno ozračje prenasičeno z eksplozivno snovjo in da bi zamogla ena sama velesila zanetiti požar, kakršnega zgodovina še ne pomni.

Na frontih Španije in Kitajske. Po zasedbi mesta Santander prodirajo Francove čete proti zadnjim baskiškim postojankam, mestu Oviedu in pristanišču Gijon, Baskiškimi vojakom je Franco dovolil povratek v nacionalno Španijo. Vesti, da se rdeča in nacionalna španska vlada pogajata za premirje, so se izkazale kot neresnične. Vendar je pričakovati, da se španska meščanska vojna bliža svojemu koncu. — Kitajsko-japonska fronta je pred mestom Šangajem. 100.000 Kitajcem nasproti stoji 50.000 Japoncev, katere podpirajo na morju vojne ladje. Dosedanji boji so brez znatnega uspeha za ene in druge. Važnejša postaja fronta v severni Kitajski, katero hočejo Japonci odtrgati od Kitajske po vzorcu Mandžurije. Izgleda, da se bo uspeh vojne odločil tod.

Japonci in Mongoli. V mednarodni politiki je dobro vsako sredstvo. Da bi Japonci pridobili zupanje mongolskega ljudstva, ki je razdeljeno na tri države, Rusijo, Mandžukuo in Kitajsko, mu obečajo novo državo. Pri Mongolih vzbujajo spomine na Džingiskana, ki je pred 7 stoletji zavojeval s svojimi jezdecimi cel svet od Tihega morja pa do Atlantskega oceana. Z denarjem in proglašajo budijo med Mongoli željo po samostojnosti in sicer ne brez uspeha, ker Mongoli kitajskega gospodstva ne prenašajo radi in bi se mnogi radi otrešli tudi sovjetskega varuštva. Že danes govorijo o novi mongolski državi Mongokuo, ki bi seve stala pod japonskim pokroviteljstvom. Sovjeti so se japonske propagande za mongolsko državo zbal in zato sklenili pogodbo s Kitajsko, da preprečijo japonski načrt.

Anglija hiti z oboroževanjem. Do leta 1935 je Anglija vztrajala na razorožitvi. Šele italijanski pohod v Abesinijo jo je pripravil do sklepa, da se oboroži po vzgledu ostalih velesil do zob. V 3 letih se bo število njenih velikih vojnih ladij zvišalo na 100, za polovico bo povečano tudi brodogradnja, torpedovk, podmornic in ladij za letala. Lani je samo za oborožitev na morju potrošila 81 milijonov funtov, letos je že izdala v iste namene nad sto milijonov. Isto velja za oboroževanje na suhem. Mussolinijev svoječasni izrek, da počiva italijanska politika na bajonetih, bo torej obveljal za vso Evropo in celi svet. O bodočnosti bo odločevalo najprej orožje.

Francoski komunisti so z razvojem v državi nezadovoljni. Ne prija jim, da bi prišli ob vso veljavo. Zato so minulo soboto uprizorili dva atentata: poslopje zveze francoskih industrijcev in poslopje zveze kovinskih industrijcev sta istočasno zletela v zrak, eksplozijo sta povzročila peklena stroja. Notranji minister je takoj uvedel strogo preiskavo, katere rezultat obremenjuje skrajne levičarske kroge. Vlada namerava izdati ostre ukrepe, da v bodoče prepreči teroristična dejanja.

Narodno-socialistični kongres v Nürnbergu vsled predstoječega prihoda Mussolinija v Berlin ni vzbudil v zunanem svetu prevelikega zanimanja. Izmed govora je med važnejšimi dr. Goebbelsov, ki je dolžil Rusijo, da je kriva prevrata v Španiji, dočim Nemčija svojega narodnega socializma nikakor ne smatra za izvozno blago. „Nemčija je prevzela v boju proti boljševizmu svetovno poslanstvo; nova Evropa nastaja, na čelu katere koraka Nemčija,“ tako je minister svoj govor zaključil. Hitler je govoril pred političnimi funkcionarji režima, da mu je kongres dokaz, da ne stoji v Nemčiji sam, marveč za njim ves nemški narod, kakoršen prej še ni nikdar obstojal. Pri drugem govoru je Hitlerju odpovedal glas in je moral zanj govoriti Goering. Po kongresu se je

pozornost narodnih socialistov osredotočila na Mussolinijev prihod, ki bo pravi triumf evropskega fašizma.

Narodni socializem in boj za konkordat v Jugoslaviji. Konkordat Jugoslavije z Vatikanom je razburil duhove. Spor je zadobil očitno političen značaj, čim se je izvedlo za silo, ki stojijo v ozadju boja proti konkordatu. Ljubljanski „Slovenec“ v nekem članku razkriva stremenje nemškega fašizma, ki grede za onemogočenjem sklepa konkordata. „Med nemškim narodnim socializmom in nekaterimi krogi pravoslavne cerkve obstojajo najprisrčnejši stiki... in jim je namen, da bi se katoliška cerkev kot največja moralna sila v Evropi, ki jo hoče narodni socializem zrušiti od znotraj v Nemčiji, oslabil na Balkanu. V tem oziru sledi moderna Nemčija zvesto smernicam bivše protestantske Prusije in zadržanje nemškega narodnega socializma je v tem pogledu v Jugoslaviji slično onemu v katoliški Avstriji...“ Moskovski listi pa so začeli naenkrat zagovarjati pravoslavje, ki da je v Srbiji preganano. Kljub temu zunanjemu vmešavanju v notranjo zadevo Jugoslavije je pričakovati, da pride v vprašanju konkordata do povoljne rešitve.

Okoli Podonavja se je v zvezi s sinajsko konferenco Male zveze mnogo govorilo. Poučeni listi so pisali o dveh pogojih, ki naj jih Madžarska izpolni v razčiščenje odnošajev: doseže naj formalni pristanek držav Male zveze na že izvedeno oborožitev in pristane naj na podonavski načrt dr. Hodže. Svoje revizijske težnje je Madžarska sedaj zamenjala s povdaranjem pravic svojih narodnih manjšin. Izgleda, da bo v doglednem času odpravljeno nesoglasje med Madžarsko in Malo zvezo docela s sveta in s tem bi bila razveljavljena glavna ovira na potu sporazuma podonavskih držav.

Manevri v Jugoslaviji. Začetkom septembra so bili zaključeni manevri avstrijske vojske, ki so dokazali, da je država zaščitena po dobro opremljeni in izvežbani vojski. — Z 21. septembrom se vršijo vojaški manevri jugoslovanske vojske ob Kolpi. Vodil jih bo bivši vojni minister Milovanovič. Manevri bodo tudi propagandnega značaja ter je dovoljen dostop šolski mladini in raznim organizacijam. O poteku manevrov bodo poročale tudi jugoslovanske radio-postaje. — Tudi Nemčija bo letošnje manevre izvedla v velikem obsegu.

Kratke politične vesti. V doglednem času se pričenejo med Avstrijo in Jugoslavijo trgovinska pogajanja. Bajle sledi trgovinski pogodbi nato kulturna pogodba med obema državama. — Nemška vlada je odlikovala stvaritelja novonemškega poganstva, Rosenberga, s prvo literarno nagrado. — Neki rajhovski list se je norčeval nedavno iz čenstohovske Matere božje, kar je izzvalo med

Poljaki, katerim je omenjena sveta podoba narodna svetinja, vihar ogorčenja. Berlinska vlada je obljubila zadoščenje. — Prezident Masaryk je je v torek ob 3. uri 29 min. zjutraj umrl. — V Ženevi se je sestal Svet zveze narodov in bo obravnaval med drugim tudi vlogo valencijske vlade in kitajsko pritožbo proti Japonski. — Predstoječe Mussolinijevo potovanje v Berlin je tretje Mussolinijevo potovanje v inozemstvo. — V Paragvaju, državi južne Amerike, so imeli revolucijo, katero pa je vlada zatrla. — V Argentini so v krvavih volitvah volili novega prezidenta. — V Šangaju divja kolera. — Japonska in Italija pripravljata prijateljsko pogodbo. — Kitajski finančni minister dr. Kung je nabral v Evropi 150 milj. angleških funtov posojila za svojo državo.

Narodne manjšine v Avstriji. Minulo nedeljo je Südmarka otvorila v Zavrhu nad Bistrico v Rožu novo šolsko poslopje, ki nosi ime po bivšem načelniku koroškega odseka inž. Breisachu. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki šolstva in javne uprave, med njimi okrajni šolski nadzornik Skorjanec. Osrednji predsednik Südmarke min. svetnik Meier je v svojem govoru povdaril, da je „bojevnikom za nemško obrambno delo njihova narodnost svetinja in da so zato pripravljene, da priznajo tudi tujo narodnost in jo spoštujejo.“ Omenil je nadalje koroške boje in še, da dve narodnosti lahko obstojata druga ob drugi in da je tako sožitje le medsebojna obogatitev, nikakor pa ovi- ra. Celovške „Freie Stimmen“ so v svojem zadnem poročilu še pripomnile, da „stoji novo poslopje tik ob državni meji kot simbol. Bolj kot z orožjem in železjem so državne meje zavarovane po močni, utrjeni narodnosti“. — Tujo narodnost torej priznavajo in spoštujejo, narod ob meji jim je boljša obramba kakor orožje in železje — pomenčevalo pa se bo veselo naprej. Kedaj vendar pogledajo resnici v obraz?!

Raznarodovanje — korist?

V avgustovi številki glavnega glasila Südmarke beremo pod gornjim naslovom vrstice, napisane v topel zagovor nemškim manjšinam in njihovim težnjam. Misli, ki jih prinašajo, z veseljem tudi mi podpišemo ter bi samo želeli, da bi prešle v življenje še pri nas na Koroškem. Tam beremo:

Znano in obžalovanja vredno dejstvo je, da so Nemci v državah, koder so narodna manjšina, od državnega naroda zatirani. Sumničijo jih kot državne sovražnike in tako z njimi ravnajo. Njihovo kulturno delo se po možnosti ovira, nemške šole se zapirajo, otroci so prisiljeni, da obiskujejo tuje šole, nemška zemlja pa zapada razlastitvi. Z vsemi svojimi silami se morajo mnoge manjšine

boriti za to, da ohranijo svoje duševne in gospodarske vrednote. Na drugi strani pa zahtevajo od Nemcev, naj se z radostjo priznavajo k državi in požrtvovalno vršijo svoje državljanske dolžnosti.

Kam vodi tako ravnanje z Nemci, ki živijo kot manjšina v drugih državah? Ravnanje, ki ima svojo smer in svoj jasen cilj pred seboj? Mi poznamo ta cilj! Nemška manjšina je v državi tuje telo, katero je treba odstraniti, zrušiti. Čas je pritem dober sodelavec. Ne mudi se nikamor. Toda kot kapljica izdolbe najtrši kamen, če ji je dovolj časa, tako naj se neprestanemu, šovinističnemu delu posreči, da raznarodi brezštevila ozemlja, koder bivajo Nemci. Tam naj se čuje samo državni jezik, državljani v manjšinskih ozemljih naj s časom pozabijo, da so bili njihovi predniki Nemci. Navajajo jih celo, naj odlagajo svoja nemška imena in navzemajo imena iz državnega jezika. Z eno besedo, nemštvo v manjšinskih ozemljih se mora docela izbrisati in mora pripadati preteklosti. Navajamo n. pr. „sette comuni“, sedem nemških občin v Gornji Italiji, ki so dolgo časa kljubovale pritisku italijanskih valov, po brezuspešnem boju pa se pogrezile v dno voda. Z njimi je izginilo nemško življenje z vsemi svojimi kulturnimi znaki.

Ali je tako zadržanje večine držav, koder živijo nemške manjšine, resnično v prilog tem državam? Ali je taka politika pametna in pravilna?

Zgodovina je vedno najboljša učiteljica človeštva. Vedno so bile narodne manjšine. Mislimo na veliko, staro državo Rimljanov, ki je bila prava velesila. Kako so Rimljani ravnali s številnimi podvrženimi narodi?... Richard Hennig pravi v svoji knjigi „Geopolitik, die Lehre vom Staat als Lebewesen“ o Rimljanih:

„V Rimu so puščali podvrženim narodom, plemenom in državam v vseh kulturnih zadevah popolno svobodo, neovirano so lahko služili svoji veri, nikdo se ni dotaknil njihovih udomačenih navad, puščala se jim je govorica, katero so govorili. Zadostovalo je, da so plačevali davke in bili politično pokorni — sicer pa so lahko delali in pustili, kar so hoteli. Kako neprimerno nerodnejša se zdijo stremjenja mnogih modernih in najmodernejših držav, ki predpisujejo delom svojih državljanov, kako naj čutijo in mislijo, kak jezik naj govorijo, in ki z vsemi takimi sredstvi ne bodo dosegle tega, kar so Rimljani tako sijajno razumeli: da napolnijo svoje državljane z državno zavestjo in jih vzgajajo k prostovoljni žrtvi za državo! Koder gre podvrženemu narodu gospodarsko dobro, koder ima v verskih in kulturnih zadevah pravo roko, tam se lahko sprijazni z morebitnim političnim preokretom svoje usode. Mislimo na to, kako dobri Angleži so postali Škoti iz leta 1600, ki so se nekoč borili v mnogih krvavih vojnah proti Angležem! To politično

PODLISTEK

Juš Kozak:

Beli mecesen.

(16. nadaljevanje.)

Gore so molčale pod svetlimi zvezdami, le tu pa tam se je utrgal kamen in grmel v glebel.

Vstal je. Svet okoli njega se je izpremenil. Skale je slabo razločeval.

Pred njim je stal mecesen, bel kot kamen. Dvoje pohabljenih vej je razpenjal starec, ki ni mogel umreti. V samotni, visoko nad dolino, se je boril z viharji, z vetrovi in strelami, dokler mu ni telo okamenelo. Izgubil je plašč in krono. Korenine so se zarile v žive skale, ni se mogel zgruditi, da bi strohnul.

Martin je gledal. Ves dan je prebil med skalami; zmagoval je nad njimi; za pol stopinje, za prijem prstov je prelival pot. Kamen mu je bil tako domač, kakor postelj v stanu.

Zdaj pa je oživela temna praznina in gora. Tajinstveni šum se je prelival, od vsepovsod so silila vanj nevidna bitja.

Martin se ni mogel potem nikoli več domisliti, kaj se je zgodilo, ko je zopet sedel na skalo.

Oko je gledalo, pa ni vedelo, kaj gleda. Uho je poslušalo, ni doznávalo.

Na levi sta se gledala Kočna in Grintovec, v tančico zavita je stala Skuta. Med njimi je šla

tajna beseda. Hitreje so krožile zvezde v prostranstvu, od spodaj je dihala globel.

Skale so živele. Beli mecesen je stal dvakrat večji in mogočnejši sredi njih.

Martinov duh je pozabil nase. Ni se spominjal Lize, ne Jeračeve, vse je ugasnilo.

Le skrivnostno srce je bilo. Izžarevalo je strašno silo življenja, po žilah je lila v beli mecesen, v Martina, v skalnato telo Kočne, v najmanjši kamen in najslabotnejšo bilko.

Prostranstvo in temine v globeli so se spojile.

To srce ni poznalo ljubezni, ne sovraštva, v njem so prestale strasti in misli. Bilo je vse več, toda Martin ni vedel, kaj.

Preubog je bil duh, da bi mogel obuditi v spominu ta trenutek. Zdrznil se je in se začudeno ogledoval. Usta so se mu sprijemala od žeje. Prisluhnil je, nekje curlja voda. Toda kje? „Mogoče celo doli v skali?“ Pričel je žvižgati, da bi minil čas.

Ko se je zdanilo, je videl, da je nedaleč od nje- ga voda močila skalo. Legel je na tla in hlastno pil. Použil je kosce kruha in odkril zapuščeno pastirsko bajto. Zaspal je.

Popoldne je nabiral očnice. Oziral se je proti mecesnu. „Ali se mi je sanjalo ali kaj?“ je ugibal, ko se je skušal domisliti tistega hipa. A zaman.

Gore so bile sive, kakor vsak dan, sneg je ležal na skritih krajih. Mogočen orel je plaval v gnezdo.

V tej noči, ko je Martin ležal med skalami, je Jeračeva bedela pri Lizi. Ogenj jima je gorel, a

beseda ni tekla. Dekle mu je ves dan hodilo naproti do noči.

„Ne pride. V skalah bo prenočil ali pri pastirjih,“ je dejala Jeračeva.

Liza jo je pogledala z mračnim očesom. Ženska je slutila, kaj se godi v dekletovih prsah, ter jo kljubovalno motrila. Spačene ustnice so se zlobno smehljale. Nenadoma je vstala in siknila: „Nikoli ne bo tvoji!“

Liza se je ozrla, a že je Jeračeva izginila med vrati. Zgrudila se je na postelj in jokala do jutra.

Zvečer se je prikazal Martin.

„Dobro si se opraskal, kakšen pa si?“ so ga izpraševali. „Si bil v Kalcah?“

„Kakor se mi zdi, sem bil,“ se je smejal ter delil očnice med dekleta.

„Zame jih nisi šel nabirat,“ je dejala Liza očitate, ko sta ostala sama.

Martin jo je začudeno pogledal. „Zakaj jih ji ne privošči?“ Nato je odvrnil trdo: „Ne!“ Obrnil se je in šel.

V dekletu je zakričalo: „Martin!“ Solze so glas zadušile.

*

Na večer pred Velikim šmarnom so čistile pastirice stane. Ta dan so prihajali dolinci na planino, kakor na božjo pot. Martin je kuhal večerjo. Pred lesu je postal majhen mož in zadovoljno vsrkaval blagodejni dim.

„Še zame!“ se je oglasil.

„Oho, Revež! Kaj pa ti tu gori? Na, glej, prvi obisk!“

modrost so razumeli Rimljani ravno tako dobro, kakor danes Angleži in so dosegali s takimi načeli tisočkrat večje uspehe kot politična stremeljenja, ki usiljujejo neko „predpisano miselnost“ s prisilnimi uredbami in vsakovrstnimi šikanami in ki hočejo izenačiti nazore, vero in govornico po nekem enotnem načrtu. Tovrstno delo izzove samo sovraštvo in zagrenjenost in vzgaja odpornega duha in so ga v starem veku vršili Asirijski in Kartaginci — z uspehom, da so podvrženi narodi z veseljem pozdravili razpad gospodujoče države. V rimski državi pa je v večini prebivalstva živela vesela zavest „sem rimski državljani“, in požrtvovalnost za državo, s katero so zamogli doseči zmago nad najnevarnejšim tekmečem Kartago...“

Resnično občudovanja vredna velikopoteznost, s katero Anglija vodi politiko zavedne vzgoje v angleškega državljanca, se nikdar ni izkazala sijajnejše, kot v dejstvu, da je v letu 1908 po krutem, triletnem boju podvrženemu in priključenemu narodu Burov že leta 1910 dovolila avtonomijo. Kako dobro se je posrečilo z „rimsko metodo“ vzgojiti celo te zagrizene sovražnike v dobre državljane, je dokazala svetovna vojna.

S temi zgodovinskimi dejstvi bi morale države računati. Kajti njihovo zadržanje napram nemškimi manjšinam ni trajno vzdržno in lahko bi prišel za nje čas, v katerem se politika, ki jo danes vodijo, bridko maščuje.

DOMAČE NOVICE

Avstrijska beseda.

Celovski „Kärntner Tagblatt“ je posvetil odkritju spomenika v Št. Jakobu v Rožu dne 9. sept. uvodnik, v katerem uvodno opisuje, kako so nemški turnerji, enotno adjustirani, prikorkali k slavju s pesmijo „Heute gehört uns Deutschland, morgen die ganze Welt“, da so bili nadalje udeleženci okrašeni s plavicami ter so nosili črno-belo-rdeče kravate. Omenja demonstrativno pozdravljanje nemškega konzula iz rajha i. dr. na eni in mrzel sprejem besedi dež. svetnika Ferlischa na drugi strani. List pripominja k slavju: „Tovrstne obmejne prireditve so nekoroška in nevredna zadeva, so zloraba za zlobne strankarske cilje in poniževanje, da ne moremo več k njim molčati. Državizvesto koroško ljudstvo ne more več dalje trpeti, da uganja nezrela mladina, ki let 1918—1920 ali sploh ni doživela ali jih ni razumela, z junaško dobo strankarsko politiko. Prvo vprašanje je: Kdo nosi za to odgovornost? Ali koroški Heimatbund nima toliko moči, da onemogoči pri takih prireditvah narodno-socialistične demonstracije in sicer popolnoma? Ali v njegovih krogih ne vidijo, da mladina, ki se druži v njegovih vrstah, ono veliko dobo, njen pomen in njegovo gojitev popolnoma napačno razume? Ali nima moči v sebi, da bi vse preprečil, kar pomeni strankarsko-politično zlorabo naše junaške dobe? Potem je očitvidno izgubil vodstvo in naj v interesu gojitve duha iz leta 1920 tovrstne prireditve rajši opusti, ker ne dela usluge miru in enotnosti v deželi.“

Besede celovškega katoliškega dnevnika se nam zdijo enoumne in bi jim želeli dejanj bodisi na eni ali drugi strani.

S počitniškega zborovanja v Šmihelu so poslali mladi naši akademiki kanclerju brzozjavni pozdrav in v posebnem pismu spomenico, iz katere posnemamo sledeče odstavke: „Mi mladi slov. kor. akademiki smo morali na sebi občutiti posledice šolstva, ki prezira materno govornico. Le če je dom starišev v stanu, da popravi škodo, izhajajočo iz potvorjene šolske vzgoje, si zamore mladina pridobiti potrebno splošno izobrazbo. Koroška ljudska šola je dvojezična samo še za uradne statistike, v resnici pa je po jeziku nemška in po duhu nemško-nacionalna, četudi je pohajalo v 90 v poštevh prihajajočih šol v šolskem letu 1936—37 okrog 12.000 otrok iz slovensko govorečih in samo okrog 2000 otrok iz nemško govorečih družin. Tudi mi slovenski akademiki se zavedamo po-

trebe, da se slovenska mladina priučí državnega jezika. Ne moremo pa razumeti, kako naj se utrdí značaj slovenskega otroka, če se prezrejo npravne vrednote šolskega pouka v maternem jeziku in v duhu prirojene narodnosti.“ V posebnem odstavku navaja spomenica potrebo izobraženstva, ki bo razumelo in tudi zastopalo težnje svojega ljudstva. — Na brzozjav in spomenico je kancler odgovoril s prisrčnim, pritrilnim odzdravom.

Feistritz im Rosentale—Rožanska Bistrica. V drugi polovici avgusta meseca je došla k nam skupina nemških dijakov, 40 dijakov in 30 dijakin, ki so bili nastavljeni v tovarniškem gradu. Peli so precej radikalne pesmi, katerih ena se glasi: Wir werden weiter marschieren, wenn auch alles in Scherben fällt. Heute gehört uns Deutschland, morgen die ganze Welt. — Pregovor pravi: Kogar hoče Bog kaznovati, ga udari s slepoto. — V Svečah so časa počitnic uvedli nemški otroški vrtec, ki je trajal približno mesec dni. — V vigredi pa so uvedli tuje plese, katere poučuje mladino neka gospodična. Napredek torej.

Deseto leto radio Ljubljana. Koncem septembra se začne deseto leto ljubljanske radio-postaje. Iz majhnih početkov, ki so tirjali od ustanovnikov in sotrudnikov izredno požrtvovalnost, je postala ljubljanska radio-postaja dostojen zastopnik slovenskega sveta v mednarodnem svetu. Dnevni radio-program, obsegajoč glasbo in dramatiko, prosveto in mladinsko vzgojo, dnevne svetovne novice in zabavo, je dvignil ugled ljubljanske postaje in po njej slovenske kulture v svetu. Hvalvredno skrb je posvečala postaja tudi Slovencem izven državnih mej, namenila zanje posebno tedensko kulturno uro in vpleta sosebno v svoj glasbeni spored mnog kos slovenske domovine izven mej Jugoslavije. Tako je ljubljanski radio postal najsilnejša vez med maternim narodom in njegovimi drobci v svetu. — Doznavamo, da si krogi okoli ljubljanske postaje trudijo, da postajo preuredijo in povečajo; želeli bi jim, da se njihova težnja, ki je tudi naša želja, izpolni v deseto leto.

Vzorni letoviščarji. (Udmath—Vudmat pri Podravljah.) V poletnih mesecih so bivali pri pd. Orenu v Vudmatu dunajski dijaki-kongreganisti. Njihovo vzorno vedenje je napravilo najlepši utis na domačine. Vsako jutro so prisostvovali božji službi v Podravljah, v ostalem času pa telovadili, se kopali ali prirejali daljše izlete. Vse to pod vodstvom svojega profesorja-duhovnika. Na podraveljsko žegnanje so mnogo doprinesli k dostojni cerkveni proslavi, enkrat so peli tudi v nazočnosti prezidenta Miklasa, drugič pa priredili pri Vošperniku v Podravljah prav zabaven in pester popoldan, katerega čisti dobiček so namenili podraveljski podružnici. Lepo vedenje dijakov-kongreganistov je domače ljudstvo prijetno presenetilo, ker je sicer pri letoviščarjih precej neobičajno.

Bleiburg—Pliberk. (Letni sejem.) Zopet je za nami. Kako je bilo na letnem sejmu, kako si opravil sejem? Tako vprašujejo blizu in daleč, ker pliberški sejem je daleč naokoli znan. Pač približno tako, kakor vsako leto, samo da je letos bog vremena naklonil lepe dneve, v veliko veselje tistih, ki so hoteli napraviti dobičke in so postavili vse polno ut na travniku: gostilničarjev, trgovcev, kramarjev, klobasarjev in drugih, vrtiljak in kdo ve kaj še koga. In kdor je imel kaj šilingov, si je to in ono privoščil, kajti te dneve ne šteti nihče in tudi ni „jarmak“ naprava za štednjo. Otroci so že dolgo prej nabirali groše in kadar imajo otroci in norci denar, so kramarji veseli. Je prav tako. Letni sejem je namenjen zabavi in na drugi strani pridobivanju. V nedeljo popoldne se srečajo znanci in prijatelji in pride na svoj račun mladina. Drugi dan je namenjen kupčiji in tako so ljudje pozno do večera kupovali vse mogoče in trgovali z živino, samo, da se je kriza še močno čutila. Največ konj so prignali cigani, ki jih je letos njihov nagon, potovati iz kraja v kraj, izredno veliko prignal v Pliberk, gotovo kakih 40 voz z otroci in ženskami. Mimogrede bodi povedano, da so praznovali v torek pri Mlinarju jako zabavno in hrupno zaroko mladega, zares lepega para, ki je privabila vse polno radovednežev Pliberčanov, kakor okoličanov. Tako so minuli ti dnevi, nekako sproščeni skrbi, potem pa je nastopila zopet vsakdanja, siva in pogosto mračna realnost.

Zvonovi jokajo. (Lobnik b. Eisenkappel—Lobnik pri Železni Kapli.) Umrla je mati Marija Kogoj, pd. Veglova. Po štirimesečnem brezuspešnem zdravljenju v celovski bolnici so jo prepeljali domov, kjer je 22. m. m. zatisnila oči. Skrbna, delavna mati je rajna bila, iz skromne dote si je postavila hišico, z žulji si služila kruh in pri tem vzgojila štiri otroke. Odrastli so nato odšli za kruhom v tujino, dva sta ji umrla, ostala sta ji še dva sinova. Trdi udarci usode matere niso zlomili, vesela je ves čas opravljala svoj težki posel in še v boleznih ni izgubila svojega miru. Bila je verna žena, ki je božje dajala Bogu. Vsa je bila ukoreninjena v svoj mali košček zemlje in ga gojila z žulji in znojem. In ker je bila dobra mati, je ljubila tudi slovensko besedo in dajala zvestobo svojemu narodu. V svojem 53 letu je odšla po plačilo za svoje bogato življenje. Za njo žalujeta dva sinova. Naj ohranita njen spomin s tem, da posnemata vzgled svoje vzgojiteljice! Materi večni mir!

Eberndorf—Dobrla ves. Dne 22. avgusta smo spremili k zadnjemu počitku tukajšnjega dolgoletnega organista Jožefa Ilgovc. Opravljal je svojo službo z veliko vnemo in vestnostjo celih 35 let v naši župniji, prej pa v Šmihelu nad Pliberkom. Bil je zelo veren, tih, skromen, značajan, narodno zaveden ter naročnik „Koroškega Slovenca“ in Mohorjeve družbe ud. Zanimal in udeleževal se je društvenih prireditev in nastopal s svojim dobro izvežbanim pevskim zborom. Od svojih skromnih prihrankov je določil precejšen del za cerkvene namene in občinske uboge. Da bi našel vrednega naslednika! Bodi mu lahka zemlja domača in naj počiva v miru!

Drobiž. V Porečah sta bivala Kentski vojvoda in Horthy, upravitelj Madžarske. — Španski kralj Alfonz se je mudil v Št. Vidu ob Glini ter si ogledal mestne zanimivosti. — Gostilno Blumenstöckl v Celovcu je kupil pekovski mojster g. Wirtitsch za svoto 110.000 S. — Urh Trube iz Male vesi pri Globasnici je padel z drevesa in se težko poškodoval. — V Galiciji so zaprli vlomilca J. Kautzhoferja. — 2letna Erika Dreier iz Št. Jurija na Vinogradih je padla v vodni rezervoar in utonila. — 37letni Janez Andrejaš je sekal v Žingarci les. Pri sekanju je nesrečno spodrsnil, ostra veja se mu je zapičila v trebuh in ga težko ranila. Nahaja se v celovski bolnici. — V Št. Vidu v Podjuni so pokopali 82letnega posestnika Šimna Pekic. — Vlomili so pri Mentlnu v Vovbrah ter odnesli blaga in denarja v skupni vrednosti 200 S. — V zadnji številki smo pomotoma javili smrt poštn. ravn. v p. Feliksa Widder na Doleh pri Borovljah. Mož je pred tednom praznoval svojo 75letnico in je mladeniško čil. Želimo mu še nadaljnega zdravja!

NAŠA PROSVETA

Na grobu Miheja Habiha.

Naši pevci so svojemu, tako tragično preminulemu tovarišu v Hodišah postavili nagrobni spomenik. V marmor sta vklesani vrstici iz koroške slovenske himne: „Hiša očina, ljuba mamica, oh da b' najdov še kedaj oba!“

Hodiške dečle so za Malo Gospojnico popoldne ovenčale Mihejev grob s cvetjem in zelenjem. K blagoslovitvi nagrobne plošče so poleg domačih in sorodnikov došli pevci z Brnce, Loge vesi, Škofič, Št. Ilja, Bilčovsa, Kotmare vesi in Hodiš ter zastopniki društev Roža in Podjune. Po blagoslovitnem obredu se je domači dušni pastir preč. g. Starc obrnil do zbranih, pokazal na rajnega ljubezen do naroda in domačije ter v izbranih besedah dokazal iz sv. pisma, da je ljubezen do naroda in domačije v skladu z nauki Cerkev. „Ne menim pa s tem slepega oboževanja naroda in plemena, ki pozna zgolj sebe in svoje cilje!“ je duhovnik očetovsko dostavil. Legla je nato na grob mehka žalostinka hodiškega zbora, pojoča o vigredi in slovesu, in zanj pesem celokupnega zbora o počitku v grobu in zlati zarji novega življenja. Srca navzočih so glasneje utripala ob pretresljivi melodiji-nagrobni in se niso umirila, ko je zbor fantov jemal slovo od Mihjevega groba z ono „Oj Doberdob“.

Tudi tihi, molčeči grob je govoril: O sožitju dveh narodov-sosedov, ki naj bi oba tekmovala

z orožjem plemenitosti in pravice, kateremu edinemu pripade zmaga.

Mihej Habih ni zastoj padel na naši kulturni fronti!

Izobraževalnemu društvu v Š. V vaši knjižnici imate okrog 50 iger, katere ste ali igrali ali so za vaš oder neporabne. Teh iger ne bere več nihče in so zato le v napotje. Prijatelji! Dajte svoje odvišne igre prosvetni centrali, da jih da na razpolago društvom, ki so brez primernih iger! Za to je treba samo nekaj dobre volje in še prave ljubezni do naše prosvete. Društveni odborniki, ustrezite!

V nedeljo 19. septembra vsi v Škofiče poslušat naše pevce in tamburaše! Nikomur ne bo žal razvedrila.

St. Kanzian—Škocijan. Podjurski društveniki se snidejo v nedeljo 19. septembra pop. ob 3. uri pri Rušu v Samožni vesi na zabavnem popoldnevu. Na sporedu petje, tamburanje, veseli prizori, deklamacije in kratek nagovor. Kdor ne more v Škofiče, naj pride k nam!

GOSPODARSKI VESTNIK

Konji so dragi.

Gospodarji običajno nimajo časa za to, da bi izračunili vse stroške in dohodke, ki jih imajo s svojimi konji. Posebno, če je konj namenjen izključno domači uporabi in se živi z domačim pridelkom, le jako redko sestavljamo račune o rentabilnosti oziroma nerentabilnosti konja kot vprežne živine. Izkušnje dolgoletnih konjerejcev kažejo, da postaja vzdrževanje konj z vsakim letom dražji šport. Evo nekaj podrobnejših podatkov v dokaz:

Nedvomno je največji izdatek pri konjih krma. Oves se je v zadnjih letih znatno podražil, povprečno smemo vzeti tretjino stare cene več. Četudi ovsu ne kupujemo, ker imamo dovolj lastnega pridelka, podražitev ostane v veljavi, ker ja lahko pridelani oves brez težko prodamo.

Tudi cena za konje se je zvišala. Ne najzadnje prispeva k zvišanju konjskih cen pospešeni nakup konj v vojaške namene. Mnogi trdijo, da bodo konji z leti še dražji, ker jih bo erar rabil v še večjem številu. Cena za konja igra veliko vlogo. Treba je misliti, da se konj porabi, da stara in izgublja na vrednosti. Konj se mora, da izrazimo z učeno besedo, amortizirati. Vsako leto nam mora ostati gotov znesek, odgovarjajoč zmanjšani vrednosti konja. Čim cenejši so konji, tem manjši je znesek, čim dražji, tem večji mora biti. S konji moramo zaslužiti toliko, da si lahko kupimo nove, kadar stari niso več za delo. Če si nismo s konji po letih toliko prištedili, plačamo navrh.

Tudi kovač je postal dražji. Ni čuda, ker mora železo dražje plačevati. Zakaj postaja železo dražje, menda ni treba razlagati. Povemo naj samo, da so danes vsi železni rudniki v državi v obratu in železa še vedno primanjkuje. Ker se je podražil tudi les in raste tudi cena usnju, sta morala tudi kolar in sedlar postati dražja.

Tako smemo reči: Vzdrževanje konj je postalo za dobro petino nekdanjih stroškov dražje.

To daje misliti tudi onim gospodarjem, ki rabijo konja za lastno uporabo. Morda kaže, da si ohranimo od dveh ali treh konjev samo še enega, morda je boljše, da postavimo v hlev namesto konj vole ali da se poslužujemo pri vpregi krav. To velja tudi za one, ki držijo konje za vožnjo in zaslužek. Zaslužek, ki smo ga imeli s konji pred dvema leti, je za današnje razmere prenizek. Sploh je vožnja s konji na zaslužek jako riskantno podjetje, ki prinaša sicer denar, a tirja tudi precejšne izdatke. Vrhutega obstoji nevarnost, da se ob vožnji zanemarja domače gospodarstvo. Zimska vožnja je cenejša, ker izpolni naš prosti čas. Zaslužek pri vožnji lesa mora biti danes višji, ker se je izboljšala tudi lesna cena. Povprečno se kalkulira, da moramo s težkimi konji (s parom) zaslužiti najmanj 18 S, da se delo izplača in nam ostane vsaj neznamen znesek. Ing. R.

Kedaj je sadje zrelo? Glejmo na velikost in barvo sadežev in če ugotovimo, da je sadje veliko in barvano, kakor je to normalno pri dotični vrsti, je sadje zrelo. Če sadež primemo in ga lahko zasučemo, se mora pecelj lahko ločiti od drevesa. Hruške so zrele, če odpadejo, kadar sad privzdignemo in lahko pritismo na pecelj. Samo navidezna prednost je, če sadje predčasno trgamo. Smo sicer s takim sadjem prej na trgu in morda dobimo zanj razmerno dobro ceno, a kupci našega sadja niso veseli, vrhutega smo škodovali tudi drevju, ker smo poškodovali najbolj ranljive vejice-nosilke. Končno škodujemo domačemu sadjarstvu, ker oddajamo sadje nezrelo in kakovostno manj vredno.

Naravni sadni sok bi se moral bolj udomačiti. Z drugim imenom mu pravijo brezalkoholna sadna pijača. Tak sok pridelujemo lahko iz hrušk ali jabolk. Sadni sok je dobra, prijetna in krepčilna pijača. Ker ni nič drugega, kakor sadje v tekoči obliki, je seveda tudi zdrav. Velja kot pomlajevalno sredstvo in pomaga tudi pri raznih boleznih. V Švici je naprimer povsod upeljan, tudi v drugih državah ga vedno več pridelujejo. Kako postopamo pri pridelovanju tega soka? Preprečiti moramo kipenje in sicer najlažje s pomočjo toplote. Takoj, ko priteče sok iz stiskalnice, ga razgrejemo na 70 stopinj Celzija in nato steklenice neprodušno zapremo. Steklenice postavimo narobe in jih odenemo, da se počasi shladijo. Ko se sok uleže, se nabere na dnu nekoliko kaleža, kar naj nas ne moti. Tak sok ima neomejeno trpežnost. Pri izdelovanju je važna predvsem temperatura segrevanja, ki nikakor ne sme presegati 75 stopinj Celzija.

Angora-zajci. Z njimi je približno tako, kakor z Angora-kozo. Zahtevajo izredno snago in veliko skrb, da se izplačajo. Njihovo volno lahko strižemo ter prodamo za razmerno visoko ceno. Dunajska družba „Akawo“ kupuje tovrstno zajčjo volno po ceni od 12 do 50 S za kg po dolžini in kakovosti volne. Kdor bi imel čas in veselje, naj se zanima za tovrstno panogo in gotovo ne bo ob zadostni skrbi razočaran.

Kako je s cokljami? Menda jih še nismo omenili v našem listu, četudi spadajo k domačem gospodinjstvu, kot vsa ostala tovrstna roba. Coklje so poceni in praktične. Praktične zato, ker varujejo hišo nesnage bodisi dvorišča ali hleva. Ponekod imajo navado, da nosijo coklje izključno samo izven hiše, doma pa hodijo v trdih, debelih nogavicah. To je koristno in snažno in zamoremo samo priporočati. Saj časi, ko so se udomačevale svilene nogavice in šimi-čoveljčki, so menda spet minuli in je treba najti pot nazaj k solidnemu, staremu. Zato: živele coklje!

Celovski trg minulega tedna: Na živinski trg so prignali 2 vola, 11 krav, 237 prašičev in 1 kozo. Cene: voli (kg žive teže) 90—1.00, krave 95—1.10, krave za klanje 40—60, prašiči 1.20—1.40, koze 35—40 S za žival. — Blagovni trg: Pšenica (100 kg) 40—41, rž 28—30, ječmen 26—30, oves 25—27, ajda 25—27, koruza 25—26, grah (1 kg) 80—1.00, leča isto, fižol 50—60, krompir 12—16, seno, sladko 6—6.50 za 100 kg, kisló 4—4.50, slama 3.50—4.00, zelje (1 kg) 20—30, repa 20, sirovo maslo 2.80—4.00, prekajena slanina 3.20—5.20, svinjska mast 2.80—3.00, jajca 13, kokoši 2—3, race 3—4, trda drva, kratka 4—5, mehka 3—4 za k. m.

ZANIMIVOSTI

Spet čudeži v Lurdu. Minule dni se je vršilo 67. francosko narodno romanje k svetišču čudodelne Matere božje v Lurdu. Prišlo je več ko 20 romarskih vlakov iz vseh delov Francije. Bolnih je bilo nad 300 in sicer na jetiki, raku, paralizi, abscesih hrbtenice, poapnenju, opeklinah i. dr. Veličastne procesije se je udeležilo ogromno ljudstva, na čelu je šlo več generalov, lurdski župan in več senatorjev ter drugih dostojanstvenikov. Med blagoslovom z Najsvetejšim se je v najnapetjšem trenutku zgodilo sedem čudežnih ozdravljenj, ki so jih zdravniki takoj zabeležili in preiskali. Vse bolezni so bile težke in jih človeška

moč ne bi mogla ozdraviti. Navdušenje nad čudežnimi ozdravljenji je velikansko.

Kmetije sredi Pariza. Sredi kamenitega pariškega morja se nahaja kmetija z njivami, kravami, perutnino in vsem, kar spada k njej. Lastnik je neki Terrise, kmet, da mu ni para v vsem Parizu. Poleg njega obdelujejo še štirje drugi gospodarji svoje kmetije sredi mesta in se ne dajo premotiti po mestnem trušču. Parižani so gledali „nazadnjake“ nekaj časa z nevoljo, sedaj pa z veseljem vodijo tujce h tem najlepšim zanimivostim modernega velemesta. Pariški kmetje pa se še naprej trdo držijo svoje, resnično drage zemlje.

Ministri so tekmovali. V Siciliji so imeli nedavno nenavadno tekmo. Tja je prispel Mussolini z več ministri, da prisostvuje manevrom italijanske mornarice. Med odmorom so njegovi ministri priredili plavalno tekmo. Sam duče je dal znak za odskok. Zmagal je tajnik fašistične stranke Starace, drugi je bil minister za javna dela, sledil mu je finančni minister, zadnji je došel na cilj prosvetni minister. Po tekmi je skočil v morje še duče sam in plaval pol ure daleč v odprto vodo. Italijanski športniki so se ob lepem vzgledu tekmujočih ministrov kar spogledovali od navdušenja.

Čudežno oko. Angleški list „Daily Telegraph“ poroča, da je nek Anglež izumil čudežen stroj, ki zna gledati tudi skozi najbolj goste oblake. S tem „očesom“ je mogoče videti letala visoko nad oblaki ali v nejetnejši noči, kakor tudi ladje, ki jih vsled teme ali goste megle ni mogoče razločiti s prostim očesom. Prvi poizkusi so se sijajno obnesli in nedvomno bo čudežno oko kmalu našlo svojo uporabo v najraznovrstnejših področjih, menda najprej pa bo služilo v vojaške svrhe.

Nos. Označbo za nos izgovarjajo vsa ljudstva skozi nos. Nos se imenuje latinsko nasus, laško naso, francosko nèz, angleško nose, rusko nos, poljsko nos, češko nos, holandsko neus, portugiško nariz, švedsko nasa, islandsko nes, nemško Nase. Očividno sta črko „n“ in „s“ tisti, za katerih izgovarjavo je nos najbolj potreben. Izgovori ju samo z zaprtim nosom!

Listnica uredništva. G. Karl M. Države v državi ne bi trpela nobena vlada. Zakaj naj bi torej naša? Sicer pa ni treba vsega vsem videti. — G. Joža K. Menda prinese „Heimatkreis“ nadaljevanje našega svoječasnega članka o Južnih Tirolcih v prihodnji številki. — G. Peter R. Opisuje šentjacobski spomenik, kako zrejo vojaki proti Karavankam itd. Mi dvomimo, da bi bil v tem namen, ker bi očitoval kvečjemu slabo vest graditeljev. — G. Miha K. Prvič in ne zadnjič, kaj ne?! G. Franc S. Da še vedno iščejo „stranko“ in njene funkcionarje med nami, nam nikakor ni novo, kaže samo neverjetno nepoznanje naših razmer in še našega — jezika. — G. France P. Dokler ni prepovedano, je dovoljeno. Ne boj se, da bi o prepovedi ne zvedel! — G. Janez G. Zakaj bi se ongavil pri kovačiču, če lahko stopiš do kovača? — Neimenovan iz Podjune: Če dvomiš nad svojimi ljudmi, pa stopi na rozarsko žegnanje v Globasnico! — G. x. y. O tistem „neumnem“ kmetu si slišal, ki je došel v mesto in ogledoval visoko palačo, pa vprašal meščana: „Kaj pa bo to?“ Meščan mu odvrne norčevaje: „To bo pa norišnica!“ Kmet nato prav „neumno“: „Bo komaj za veliko mesto.“ — Našim dopisnikom: Ostrite svinčnike, sezona dopisovanja je spet tu! Pozdrav!

Prekupčevalci z obrtnim listom se iščejo za dobro konzumno blago z visokim zaslužkom. Vprašati je pri Jos. Brentschitsch, Št. Štefan, p. Haimburg bei Völkermarkt. 60

Sedem navadnih panjev s čebelami in ajdovo strdjo in 20 praznih, po večini na okvirčke (remce), kakor tudi metalnik in omaro za shranjevanje satovja takoj prodam. Naslov v upravi lista. 59

Za 5 S na mesec dobavlja 54
posnemalnike
Jos. PELZ, Wien XV., Mariahilferstr. 164
Ceniki zastonj Zastopniki se iščejo